

**REGULAMIN KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA UCZNIÓW
SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2023/2024
ETAP SZKOLNY**

I. Podstawa prawna konkursu

§ 1. Śląski Kurator Oświaty, realizując zadanie określone w art. 51 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.), zgodnie z § 4.2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2020 r. poz. 1036), organizuje Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego w roku szkolnym 2022/2023

II. Organizacja Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego w roku szkolnym 2022/2023

§ 2. Organizator

Za organizację pierwszego etapu Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Polskiego odpowiada dyrektor oraz nauczyciele języka polskiego Szkoły Podstawowej nr 7 im. Powstańców Śląskich w Tychach.

§ 3. Cele organizacji konkursu

1. Doskonalenie sprawności czytania, pisania oraz korzystania z informacji.
2. Upowszechnianie czytelnictwa i rozwój kompetencji czytelniczych uczniów.
3. Rozwijanie humanistycznych zainteresowań uczniów szkół podstawowych.
4. Wdrażanie do samokształcenia i podejmowania odpowiedzialności za własny rozwój.
5. Stwarzanie uczestnikom konkursu możliwości prezentacji uzdolnień i samorealizacji.

§ 4. Zasady organizacji konkursu

1. Pierwszy stopień konkursu zostanie przeprowadzony w formie pisemnej.
2. Podczas pracy z arkuszem konkursowym uczeń nie może korzystać z żadnych pomocy dydaktycznych.
3. Uczestnicy konkursu rozwiązania zadań zapisują wyłącznie długopisem nieścieralnym. Zabrania się używania ołówków i korektorów.
4. Należy zadbać o czytelność i poprawność graficzną zapisu odpowiedzi.
5. Do sali, w której odbywają się eliminacje konkursowe, uczeń nie może wносить żadnych urządzeń telekomunikacyjnych i informatycznych. Telefony komórkowe oraz inne urządzenia elektroniczne należy pozostawić poza salą, np. opiekunowi.
6. Uczestnicy konkursu mogą wnieść do sali, w której odbywa się konkurs, wyłącznie małą butelkę wody.

§ 5. Kryteria kwalifikacji uczestników konkursu

1. do pierwszego etapu konkursu przystępują uczniowie na zasadzie dobrowolności;
2. do drugiego stopnia kwalifikują się uczniowie, którzy na pierwszym stopniu uzyskali 75% wymaganej liczby punktów.

§ 6. Zakres wiedzy i umiejętności oraz proponowanej literatury na poszczególne stopnie konkursu

Zakres umiejętności:

1. Czytanie ze zrozumieniem różnych tekstów kultury.
2. Analiza i interpretacja utworów literackich oraz innych tekstów kultury z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
3. Wykorzystywanie podstawowej wiedzy o języku – znajomość pojęć oraz terminów służących opisywaniu języka i komunikowaniu się ludzi.
4. Tworzenie wypowiedzi pisemnej na określony temat.
5. Umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania.
6. Wykorzystywanie elementów retoryki do tworzenia wypowiedzi pisemnych.

Na II i III stopniu konkursu obowiązują wiadomości i umiejętności wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych (II etap edukacyjny w zakresie języka polskiego) – Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej... (Dz.U. 2017 poz. 356 ze zm.) oraz wiadomości i umiejętności wykraczające poza podstawę programową, ujęte w poniższym wykazie treści.

Zakres treści:

Uczeń

- 1) określa
  - a) tematykę oraz problematykę utworu.
  - b) nadawcę i odbiorcę (adresata wypowiedzi).
- 2) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz określa ich funkcje w utworze.
- 3) wyróżnia elementy świata przedstawionego w utworze, w tym: zdarzenia, sytuacje, wątki (główne, poboczne), postacie (pierwszoplanowe, drugoplanowe, epizodyczne), określa czas i miejsce przedstawionych zdarzeń, wskazuje zależności między zdarzeniami.
- 4) rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.
- 5) określa funkcje elementów konstrukcyjnych utworu literackiego, w tym: tytułu, motto, puenty.
- 6) wskazuje w utworach literackich elementy budowy akcji: ekspozycję, zawiązanie akcji, rozwój akcji, punkt kulminacyjny, rozwiązanie akcji.
- 7) rozpoznaje w tekstach literackich tragizm, komizm i jego rodzaje (słowny, postaci, sytuacyjny) i określa ich funkcje w utworze.
- 8) rozpoznaje rodzaje literackie, określa ich cechy, przypisuje utwór do rodzaju literackiego.
- 9) rozróżnia gatunki epiki ,takie jak : powieść, opowiadanie, dziennik, pamiętnik, mił, przypowieść, bajka, legenda.
- 10) określa cechy powieści: obyczajowej, współczesnej, młodzieżowej, sensacyjnej.
- 11) rozpoznaje cechy dialogu, monologu, opowiadania, opisu.
- 12) zna pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst).
- 13) analizuje i interpretuje teksty literackie oraz inne teksty kultury, w tym ikoniczne: obraz, plakat, rzeźba, grafika, fotografia.
- 14) rozróżnia typy tekstów: informacyjny, publicystyczny, ikoniczny, reklamowy.
- 15) odróżnia informacje o faktach od opinii.
- 16) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty pod względem treści i formy.
- 17) wyodrębnia obrazy poetyckie w utworach lirycznych.
- 18) charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu (podmiot liryczny), narratora, bohaterów.
- 19) rozpoznaje metaforę (ożywienie, uosobienie), porównanie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, powtórzenie, pytanie retoryczne, anaforę, apostrofę, aluzję literacką i określa ich funkcje.
- 20) wskazuje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, rym, strofę, refren.
- 21) wyróżnia rodzaje rymów: męskie, żeńskie, parzyste/sąsiadujące, okalające, krzyżowe.

- 22) rozróżnia synonimy, antonimy, homonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje je we własnych wypowiedziach.
- 23) dostrzega zróżnicowanie słownictwa, rozpoznaje neologizmy, eufemizmy i objaśnia ich role w utworach literackich.
- 24) wskazuje i rozróżnia środki perswazji oraz manipulacji, rozumie ich funkcje w reklamie i w innych tekstach.
- 25) używa środków językowych charakterystycznych dla perswazji, tworząc własny tekst.
- 26) formułuje tezę oraz hipotezę, dobiera argumenty, układa kontrargumenty, uzasadnia swoje stanowisko.
- 27) zna i stosuje związki frazeologiczne związane tematycznie z pojęciami: miłość, przyjaźń, praca, człowiek, podróż, opieka/troska, tolerancja, zrozumienie.
- 28) wykorzystuje wiedzę o języku :
- a) rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące;
  - b) rozpoznaje zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdania złożone, równoważniki zdania, zdania bezpodmiotowe;
  - c) buduje wskazane w punktach 28 a) oraz 28 b) wypowiedzenia i je przekształca;
  - d) rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie oraz je tworzy;
  - e) wskazuje i tworzy różne typy podmiotów i orzeczeń, przydawek, dopełnień i okoliczników;
  - f) rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy;
  - g) rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu, strony i rodzaju gramatycznego odmiennych części mowy i określa ich funkcje w wypowiedzi;
  - h) stopniuje przymiotniki i przysłówki;
  - i) oddziela temat fleksyjny od końcówki;
  - j) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
  - k) odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznaje nieosobowe formy czasownika (zakończone na -no, -to, bezokoliczniki, konstrukcje z „się”);
  - l) rozumie znaczenie oraz funkcje czasowników osobowych i nieosobowych;
  - ł) rozpoznaje imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne, tworzy je oraz określa ich funkcje w tekście;
  - m) poprawnie używa czasowników w trybach: orzekającym, przypuszczającym oraz rozkazującym;
  - n) stosuje konstrukcję stron czynnej oraz biernej czasownika i przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i odwrotnie, odpowiednio do celu oraz intencji wypowiedzi;
  - o) wskazuje w wyrazie głoski, litery i sylaby;
  - p) rozpoznaje rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne;
  - q) dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów – wskazuje podstawę słowotwórczą i formant, określa funkcje formantów, w tym tworzy zdrobnienia i zgrubienia.
- 29) tworzy wypowiedź pisemną w następujących formach gatunkowych:
- a) opowiadanie;
  - b) opis, w tym: bohatera, przedmiotu, dzieła sztuki, krajobrazu, przeżyć;
  - c) list prywatny i oficjalny;
  - d) ogłoszenie;
  - e) podziękowanie;
  - f) dedykacja;
  - g) zaproszenie;
  - h) przemówienie;
  - i) sprawozdanie;
  - j) pamiętnik;
  - k) dziennik;
  - l) charakterystyka postaci;
  - m) notatka w różnej formie (np. : notatka encyklopedyczna, plan, mapa myśli).
- 30) zna zasady budowania akapitów i stosuje je, tworząc wypowiedź pisemną.
- 31) stosuje środki językowe wzbogacające styl wypowiedzi, rozpoznaje je i nazywa, np.: porównania, funkcjonalne powtórzenia, wyolbrzymienia.
- 32) zna i stosuje reguły ortografii oraz interpunkcji.

33) korzysta ze słowników: ortograficznego, języka polskiego, wyrazów obcych, synonimów, frazeologicznego, encyklopedii oraz wyszukuje informacje w Internecie.